

RIKSDAGENS SVAR 333/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av kärnenergilagen och av strålskyddslagen

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lagar om ändring av kärnenergilagen och av strålskyddslagen (RP 320/2014 rd).

Beredning i utskott

Ekonomiutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (EkUB 31/2014 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av kärnenergilagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i kärnenergilagen (990/1987) 7 q §, 23 § 1 mom., 25 § 1 mom., 53 a § 1 och 2 mom., 53 b § 1 och 2 mom., 53 d §, 55 § 2 mom. 3 punkten och 82 § 9 punkten,

sådana de lyder, 7 q § i lagarna 342/2008, 622/2011 och 410/2012, 23 § 1 mom. och 82 § 9 punkten i lag 622/2011, 25 § 1 mom. och 55 § 2 mom. 3 punkten i lag 342/2008, 53 a § 1 mom. samt 53 b § 1 och 2 mom. i lag 1131/2003, 53 a § 2 mom. i lag 410/2012 och 53 d § i lagarna 1131/2003 och 342/2008, samt

fogas till 7 c §, sådan den lyder i lag 342/2008, nya 3 och 4 mom., till lagen en ny 14 a §, till 53 a §, sådan den lyder i lagarna 1131/2003 och 410/2012, ett nytt 4 mom. och till 82 §, sådan den lyder i lagarna 342/2008 och 622/2011, nya 10—12 punkter som följer:

7 c §

Maximivärden för strålexponering

Strålsäkerhetscentralen ska i behövlig omfattning granska och övervaka en kärnanläggnings omgivning för att säkerställa tillförlitligheten vid mätning av radioaktiva utsläpp och för att verifiera anläggningens miljökonsekvenser.

När statsrådet har beviljat tillstånd enligt 16 § 1 mom. att bedriva gruvdrift och malmanrikningsverksamhet som syftar till framställning av uran eller torium ska Strålsäkerhetscentralen i syfte att säkerställa strålsäkerheten i behövlig utsträckning granska och övervaka gruvområdets eller malmanrikningsverkets omgivning.

7 q §

Allmänna säkerhetsföreskrifter

Strålsäkerhetscentralen meddelar närmare föreskrifter om detaljer av teknisk karaktär beträffande de principer och de krav som föreskrivs i detta kapitel, i fråga om

- 1) påvisande av att kraven på säkerhet hos en kärnanläggning uppfylls,
- 2) säkerhetsklassificeringen av en kärnanläggning,
- 3) hanteringen av åldrandet hos en kärnanläggning,
- 4) hanteringen av mänskliga faktorer som har att göra med säkerheten vid en kärnanläggning,
- 5) säkerheten hos en kärnanläggnings förläggningsplats,
- 6) djupförsvaret i en kärnanläggning,
- 7) tekniska hinder för spridning av radioaktiva ämnen från en kärnanläggning,
- 8) en kärnanläggnings säkerhetsfunktioner och trygghet av dem,
- 9) säkerheten vid hanteringen och lagringen av bränsle i en kärnanläggning,
- 10) säkerheten vid hanteringen och lagringen av radioaktivt avfall i en kärnanläggning,
- 11) skyddet mot externa händelser som påverkar säkerheten i en kärnanläggning,
- 12) skyddet mot interna händelser som påverkar säkerheten i en kärnanläggning,
- 13) säkerheten vid övervakningen och styrningen av en kärnanläggning,
- 14) säkerheten vid uppförandet av en kärnanläggning,
- 15) säkerheten vid idrifttagningen av en kärnanläggning,
- 16) säkerheten vid driften av en kärnanläggning,
- 17) beaktandet av erfarenheterna av driften och säkerhetsforskningen vid förbättring av säkerheten i en kärnanläggning,
- 18) säkerhetstekniska driftsvillkor för en kärnanläggning,
- 19) tillsynen över en kärnanläggnings skick och underhållet av anläggningen för att säkerställa anläggningens säkerhet,

20) mätning av strålningen i en kärnanläggning och övervakning av radioaktiva utsläpp från anläggningen,

21) en kärnanläggnings ledning, organisation och personal till den del som föreskrifter behövs för att säkerställa att kärnenergi används på ett säkert sätt,

22) planering och genomförande av skyddsarrangemangen vid användningen av kärnenergi samt personsäkerhet, datasäkerhet, säkerhetsövervakning, säkerhetspersonal, beredskap inför hotfulla situationer och agerande i hotfulla situationer vid en kärnanläggning,

23) planering av beredskapsarrangemangen vid en kärnanläggning, aktionsberedskap och agerande i en beredskapssituation,

24) beaktande av säkerheten vid avvecklingen av kärnanläggningar vid planeringen samt säkerheten vid avvecklingen av kärnanläggningar,

25) konstruktionskriterier som gäller kärnanläggningars säkerhet,

26) långvarig säkerhet vid slutförvaring av kärnavfall,

27) säkerheten vid gruvdrift och malmanrikningsverksamhet i syfte att framställa uran eller torium.

Innan föreskrifter enligt 1 mom. meddelas ska Strålsäkerhetscentralen höra tillståndshavare, delegationer som avses i 56 §, arbets- och näringsministeriet, inrikesministeriet, miljöministeriet och räddningsmyndigheterna samt andra myndigheter i behövlig utsträckning.

14 a §

Villkor för principbeslut

I ett principbeslut enligt 11 § ska det tas in sådana villkor som behövs för att de allmänna principerna enligt 2 kap. ska kunna genomföras och säkerhetskraven enligt denna lag uppfyllas.

Statsrådet ska beakta de förslag som läggs fram i Strålsäkerhetscentralens preliminära säkerhetsuppskattning enligt 12 §.

23 §

Handläggning av ansökan om tillstånd

Över ansökan om tillstånd ska utlåtande begäras av Strålsäkerhetscentralen och miljöministeriet, om inte detta på grund av verksamhetens natur är uppenbart onödigt. I sitt utlåtande ska Strålsäkerhetscentralen ta in ett förslag till sådana tillståndsvillkor som behövs för att säkerhetskraven enligt 2 a kap. ska uppfyllas. Om ansökan gäller sådan utförelse som avses i 2 § eller ingående av avtal som avses i 2 mom. 1 punkten i den paragrafen eller tillfällig användning av en i 22 § nämnd kärnanläggning på finskt territorium, ska dessutom utrikesministeriets utlåtande över ansökan begäras, om detta inte är uppenbart onödigt.

25 §

Tillståndsvillkor och ändring av dem

Ett tillstånd ska förenas med de villkor som behövs för genomförande av de allmänna principer som avses i 2 kap. Tillståndsmyndigheten ska dessutom beakta de förslag i Strålsäkerhetscentralens utlåtande enligt 23 § som gäller säkerheten.

53 a §

Avgift som skall samlas in hos innehavaren av en kärnanläggning

Den som har tillstånd att driva en sådan kärnanläggning med stor allmän betydelse som avses i 11 § 2 mom. 1 punkten är, om det framkommer sådana omständigheter som är nya med hänsyn till en trygg drift av kärnanläggningar och som inte har kunnat beaktas tidigare, skyldig att delta i finansieringen av sådan forskning och forskningsinfrastruktur som syftar till att säkerställa att myndigheterna till sitt förfogande har tillräcklig och täckande kärnteknisk sakkunskap och annan beredskap, med vilka man vid behov utan dröjsmål kan reda ut betydelsen av sådana omständigheter. Samma skyldighet har den som

har tillstånd att uppföra en sådan kärnanläggning, men som ännu inte har tillstånd att driva anläggningen, samt den på vars ansökan statsrådet har fattat ett principbeslut som gäller en sådan kärnanläggning och som är i kraft, men där ett sådant tillstånd att uppföra anläggningen som grundar sig på detta beslut inte har beviljats.

Skyldigheten enligt 1 mom. fullgörs genom att det till Statens kärnavfallshanteringsfond årligen betalas en avgift som 2016—2020 är 570 euro och 2021—2025 är 390 euro för varje megawatt av den nominella termiska effekt som har angetts i tillståndet eller för varje megawatt av den största termiska effekt som har angetts i principbeslutet eller, om tillstånd att uppföra en anläggning har sökts med stöd av ett principbeslut, för varje megawatt av den nominella termiska effekt som har angetts i tillståndsansökan. Bestämmelser om sänkning av de ovan angivna beloppen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Kärnsäkerhetsavgiften bestäms den 1 januari varje år. Om en tillståndshavare då innehar ett giltigt principbeslut eller tillstånd för en kärnanläggning är denne skyldig att betala avgift för året i fråga. Om ett projekt som har ett principbeslut eller tillstånd inte genomförs, kan detta meddelas till arbets- och näringsministeriet före utgången av året, varvid verksamhetsidkaren är skyldig att betala en kärnsäkerhetsavgift också för det följande året.

53 b §

Avgift som skall samlas in hos den avfallshanteringskyldige

För att den allmänna princip som anges i 5 § ska uppfyllas, ska den för vilken ett ansvarsbelopp har fastställts i enlighet med 43 § 2 mom. delta i finansieringen av sådan forskning, forskningsinfrastruktur och fortbildning vars syfte är att säkerställa att myndigheterna till sitt förfogande har tillräcklig och täckande kärnteknisk sakkunskap och annan beredskap som behövs vid bedömning av olika genomföringssätt och metoder för kärnavfallshanteringen.

Den skyldighet som anges i 1 mom. fullgörs genom att det till Statens kärnavfallshanteringsfond årligen betalas en avgift, vars storlek 2016—2020 är 0,13 procent och 2021—2025 är 0,10 procent av det ansvarsbelopp som fastställts i enlighet med 43 § 2 mom.

53 d §

Finansiering av forskningsprojekt

Statens kärnavfallshanteringsfond finansierar forskningsprojekt med de medel som är utdelbara under varje år på så sätt att

1) en projekthelhet som ska finansieras med en särskild förmögenhet enligt 53 a § 3 mom. på ett ändamålsenligt sätt stöder syftet med forskningen enligt 53 a § 1 mom.,

2) en projekthelhet som ska finansieras med en särskild förmögenhet enligt 53 b § 3 mom. på ett ändamålsenligt sätt stöder syftet med forskningen och fortbildningen enligt 53 b § 1 mom.

De forskningsprojekt som avses i 1 mom. ska vara vetenskapligt högtstående och resultaten av dem ska kunna publiceras. Fortbildningen ska på ett effektivt sätt främja det att nya personer ställer sig till förfogande för sakkunniguppgifter inom kärnavfallshanteringen. De projekt som finansieras får inte vara sådana forskningsprojekt som har en direkt anknytning till i denna lag avsedd tillsyn över användningen av kärnenergi, behandling av tillstånd eller beredning av material i anslutning till ansökan om tillstånd.

55 §

Tillsynsmyndighet

För de uppgifter som nämns i 1 mom. ska Strålsäkerhetscentralen särskilt

3) meddela allmänna säkerhetsföreskrifter enligt 7 q § och ställa detaljerade säkerhetskrav enligt 7 r §;

82 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om

9) ansökan om tillstånd för gruvdrift och malmanrikningsverksamhet och om handläggning av ansökan samt om de uppgifter som ska framgå av tillståndsbeslutet och om lämnande av information om det,

10) begränsning av strålexponering och utsläpp av radioaktiva ämnen från en kärnanläggning samt om begränsning av strålexponering och utsläpp av radioaktiva ämnen från sådan gruvdrift och malmanrikningsverksamhet som avses i denna lag,

11) tidpunkten då ledningsansvaret vid bekämpningen av lagstridig verksamhet som riktar sig mot användningen av kärnenergi övergår från tillståndshavaren till den behöriga polismyndigheten,

12) tidpunkten då ledningsansvaret för en räddningsoperation som en olyckssituation kräver inom anläggningsområdet övergår till räddningsmyndigheten i fråga.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagens 7 q, 53 a, 53 b och 53 d §, 55 § 2 mom. 3 punkt och 82 § 10—12 punkt träder dock i kraft först den 1 januari 2016.

De ärenden som var anhängiga vid ikraftträdandet av denna lag ska behandlas och avgöras med iakttagande av de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Lag

om ändring av strålskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i strålskyddslagen (592/1991) 11 § 3 mom., 32 § 2 mom. och 32 a § 2 mom., av dem 32 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1142/1998 och 32 a § 2 mom. sådant det lyder i lag 1179/2005, och *fogas* till 2 § ett nytt 2 mom., till 23 §, sådan den lyder i lag 1334/1994, ett nytt 3 mom., till 31 c §, sådan den lyder i lag 1179/2005, ett nytt 2 mom., till 32 a §, sådan den lyder i lag 1179/2005, ett nytt 4 mom., till 36 §, sådan den lyder i lag 1142/1998, ett nytt 3 mom., till 39 b §, sådan den lyder i lag 1142/1998, ett nytt 3 mom., till 40 §, sådan den lyder i lag 1142/1998, ett nytt 2 mom., till 45 § ett nytt 3 mom., till 50 § ett nytt 4 mom., till 53 § ett nytt 2 mom. och till lagen en ny 71 §, i stället för den 71 § som upphävts genom lag 1179/2005, som följer:

<p style="text-align: center;">2 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Allmänna principer</i></p> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <p>Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter om grunderna för beräkning av den exponering för strålning som en individ utsätts för.</p> <p style="text-align: center;">11 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Strålningsverksamhet</i></p> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <p>Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter om när verksamheten orsakar eller kan orsaka sådana men för hälsan att den ska betraktas som strålningsverksamhet. Dessutom avgör Strålsäkerhetscentralen vid behov i enskilda fall huruvida en verksamhet ska betraktas som strålningsverksamhet.</p> <p style="text-align: center;">23 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Strålningsmätningar</i></p> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <p>Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter om konstaterande av tillförlitligheten hos de mätningar som behövs för att strålningsexponeringen ska kunna bedömas och säkerheten garanteras samt om kalibrering av strål-</p>	<p>ningsmätare och utrustning för mätning av strålningen.</p> <p style="text-align: center;">31 c §</p> <p style="text-align: center;"><i>Användning av strålkällor</i></p> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <p>Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare säkerhetsföreskrifter om hur kraven enligt 1 mom. kan uppfyllas.</p> <p style="text-align: center;">32 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Skydd för arbetstagare</i></p> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <p>Bestämmelser om grunderna för klassificeringen av arbetstagarna och övervakningen av exponeringen för strålning utfärdas genom förordning av statsrådet. Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter om de arrangemang på arbetsplatserna som krävs för att arbetstagarna ska kunna skyddas.</p> <p style="text-align: center;">32 a §</p> <p style="text-align: center;"><i>Godkännande av dosimetritjänst</i></p> <hr style="border-top: 1px dashed black;"/> <p>Kriterier för godkännande av dosimetritjänsten är mätningssystemens lämplighet, mätningssystemens kompetens samt nivån på det kvalitetssystem som används vid styrningen av</p>
--	---

verksamheten. Dosimetritjänsten godkänns för viss tid, högst fem år i sänder.

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter om verksamheten inom dosimetritjänsten.

36 §

Utbildning och handledning för arbetstagarna

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter om omfattningen av skyldigheten enligt 1 mom.

39 b §

Vidtagandet av åtgärder

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter om detaljerna vid fullgörande av skyldigheterna enligt 2 mom.

40 §

Kvalitetssäkring

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter om genomförande av kvalitetssäkring.

45 §

Utredning av exponeringen för strålning

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter om utredning av exponeringen för strålning enligt denna paragraf.

50 §

Verksamhetsutövarens ombesörjningsplikt

Strålsäkerhetscentralen får meddela närmare föreskrifter om innehållet i ombesörjningsplikten enligt denna paragraf.

53 §

Inspektionsrätt och rätt till information

När gruvmyndigheten har beviljat tillstånd enligt 9 § i gruvlagen till malmletning som har som mål att lokalisera och undersöka fyndigheter av uran eller torium har Strålsäkerhetscentralen i syfte att garantera strålsäkerheten rätt att i behövlig omfattning granska och övervaka malmletningsområdet och dess omgivning. Strålsäkerhetscentralen har rätt att genomföra de behövliga gransknings- och övervakningsåtgärderna också då andra gruvmineraler bryts och hanteras med stöd av ett gruvtillstånd enligt 16 § i gruvlagen och verksamheten har eller kan ha verkningar för strålsäkerheten i omgivningen.

71 §

Hörande om Strålsäkerhetscentralens föreskrifter

Innan Strålsäkerhetscentralen meddelar föreskrifter enligt 2 § 2 mom., 11 § 3 mom., 23 § 3 mom., 31 c § 2 mom., 32 § 2 mom., 32 a § 4 mom., 36 § 3 mom., 39 b § 3 mom., 40 § 2 mom., 45 § 3 mom. och 50 § 4 mom. ska centralen höra de tillståndshavare som avses i 20 §, den delegation som avses i 7 § samt social- och hälsovårdsministeriet och arbets- och näringsministeriet samt i behövlig omfattning andra myndigheter.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors den 10 mars 2015
